

Testosteronbom vol van cynisme

Glengarry Glen Ross. Regie: Eric de Vroedt. Gezien 20 september, Toneelschuur Haarlem. Vanaf 29 september in Frascati. Tournee t/m 4 dec. www.toneelgroepamsterdam.nl

Wijlbeens stotend in neukbewegingen, handen rond de ballen gevouwen of luidkeels schreeuwend in grof woordgeschut: bestachtig zijn de vastgoedwolven in *Glengarry Glen Ross*. Geen zin zonder 'fucking', 'kut' of 'shit', geen scène zonder obscene gebaren. Welkom in de wereld van de snelle verkooppraatjes, keiharde concurrentie en liefdeloze transacties.

Bijna dertig jaar geleden schreef de Amerikaan David Mamet het toneelstuk *Glengarry Glen Ross*. Toen, in 1983, greep een economische crisis om zich heen, gevoed door jarenlange commerciële uitwassen, die Mamet direct meemaakte. Hij werkte in de jaren zestig op een vastgoedkantoor.

Nu, tijdens een crisis van wereldformaat, kost het niet veel moeite dit stuk naar deze tijd te verplaatsen. Levi praat snel als hij zijn baas Willemsen in een Chinees restaurant probeert te overtuigen van zijn verkooptalent. Hij staat al een tijd niet meer bovenaan de topverkoperslijst – hij riskeert ontslag en loopt een Mercedes als bonus mis. Zijn collega's Mos en de gelikte Roma (Fedja van Huêt) voeren de

lijst aan. Het is het recht van de sterkste.

Eric de Vroedt regisseert *Glengarry Glen Ross* als een testosteronbom. Hij maakt geen pleidooi tegen het kapitalisme – iets wat makkelijk uit Mamets stuk valt te lezen – maar kiest voor een relaas van mannelijkheid. De stijl is vet, met hier een daar een vleugje vaudeville, zonder dat het karikaturaal wordt. In het eerste bedrijf barsten de mannen regelmatig uit in een lied: 'Oh lord won't you buy me a Mercedes Benz'.

Als de muren van het restaurant wijken voor een klinisch kantoor, wordt de sfeer grimmiger. Iemand heeft ingebroken. Van civilisatie is geen sprake meer. Als baas Willemsen een deal met een klant van Roma verpest, legt Roma Willemsen over de tafel, neukt hem vanachter, duwt zijn hoofd in zijn kruis en schreeuwt 'fucking interim-manager'.

De taal in Mamets stukken is zo typerend dat het wel '*Mamet-speak*' wordt genoemd: gelardeerd met obsceniteiten en bol van het cynisme. De Vroedt heeft het stuk zelf vertaald. Een lastige klus, vooral als het om scheldwoorden gaat. De 'fuckings' en 'bullshits' komen soms geforceerd over.

Toch weet De Vroedt de gewetenloze strijd van harde verkopers te verbeelden. In de wereld van zijn *Glengarry Glen Ross* staat 'ik mag je niet' gelijk aan een mes in je rug.